

De laatste dagen van een eiland

Op 16 december 1938 ging in het AMVJ – gebouw aan de Stadhouderskade te Amsterdam de film 'De laatste dagen van een eiland' in première. De film was gemaakt in opdracht van de Nederlandsche Christelijke Film-Centrale, niet om in de bioscoop te worden vertoond, maar om te worden gedraaid voor christelijke culturele organsaties. In 1942 werd de film alsnog in de bioscoop uitgebracht.

'De laatste dagen van een eiland' was geregisseerd door Ernst Winar, naar het boek 'Aan dood water' van de journalist K. Norel.

Max Croiset en Jeanne Verstraete speelden de hoofdrollen in dit melodrama dat handelde over de ondergang van het eiland Urk. De bevolking van Urk zorgde voor de figuratie.

Onlangs heeft het Zuiderzeemuseum een kopie van 'De laatste dagen van een eiland' aangekocht.

Het is de eerste historische speelfilm die in het filmarchief van het museum wordt opgenomen.

De film is niet alleen als historisch document van belang vanwege de op lokatie gemaakte filmopnamen, maar hij laat tevens zien hoe de afsluiting van de Zuiderzee en haar gevolgen in een filmverhaal zijn verwerkt. In dit melodrama is het lot van het individu nauw verbonden met de nieuwe ontwikkelingen in het Zuiderzeegebied.

Hoofdpersonen zijn Riekelt Post, een jonge Urker visser, en zijn vriendin Mar Meun.

Ondanks de afsluiting van de Zuiderzee gaat het Riekelt en Mar goed. Zij besluiten te trouwen. De overheid heeft ondertussen besloten dat de Urkers op de Noordzee moeten gaan vissen. Het IJsselmeer wordt voor hen tot verboden visgebied verklaard. De vissers protesteren tegen de voorschriften en als de regering doofblijft voor hun protesten komen zij in verzet. Zij overtreden het visverbod. Als Riekelt en zijn vader tijdens het vissen door de Visserij-inspectie worden betrapt, zijn zij voortaan gedwongen aan de wal te blijven. Aan de wal is er geen werk, want de Zuiderzeewerken zijn na de aanleg van de Afsluitdijk stilgelegd. Riekelt is gedoemd werkloos te blijven en trots als hij is, weigert hij aanvankelijk zijn hand op te houden voor een steunuitkering. Als de Noordoostpolder ten slotte toch wordt aangelegd, wordt Riekelt bakschipper bij de Zuiderzeewerken. Urk wordt langzamerhand deel van het vasteland, tot grote ergernis van de ouderen die daarmee het geloof in traditionele waarden en gewoonten zien afnemen.

Riekelt heeft zich wel aan de nieuwe situatie aangepast. Hij wordt schipper op een kotter en vaart op de Noordzee. Mar, zijn vrouw, voelt zich eigenlijk niet meer thuis in het dorp en Riekelt en Mar besluiten uiteindelijk naar IJmuiden te verhuizen.